

Utdanningen i fødselshjelp og kvinnesykdommer ved Sykehuset Telemark HF

Innledning

Sykehuset Telemark HF (STHF) består av sykehus på Notodden, i Skien, Porsgrunn og Kragerø, samt DPS i Seljord, Notodden, Skien, Porsgrunn og Kragerø. Spesialistutdanningen av leger er et prioritert område for STHF.

STHF tilbyr spesialisering i fødselshjelp og kvinnesykdommer ved sykehusene i Skien og Porsgrunn.

Utdanningsplanen beskriver kortfattet spesialistutdanningen i fødselshjelp og kvinnesykdommer ved STHF. Dette er en generell beskrivelse og det utarbeides en individuell utdanningsplan for alle leger i spesialisering som beskriver hva som skal gjennomføres basert på hvor i utdanningsløpet legen i spesialisering er.

Hvilke læringsmål kan oppnås i STHF?

Ved STHF kan de fleste læringsmål i fødselshjelp og kvinnesykdommer oppnås. Læringsmål GYN 090, 091, 097-101 oppnås gjennom en rotasjon til gastrokirurgisk avdeling ved STHF. Læringsmål GYN 113-118 oppnås gjennom hospitering på fertilitetsavdelingen i Porsgrunn. Læringsmål GYN 004, 014, 026, 046, 047, 107, 108, 110-112 skal oppnås ved OUS. Det er anbefalt 12-18 måneders rotasjon til OUS, hvorav 6 måneder ved DNR for oppnåelse av praktiske innholdet i flere onkologiske læringsmål.

For å få tilstrekkelig bred arbeidserfaring, mengdetrening og praktisk oppnåelse av flere obstetriske læringsmål (f.e. prematuritet) vurderes en rotasjon på en stor fødeavdeling av stor verdi.

Hvilke læringsarenaer ved STHF kan tilby læringsmålene?

Kvinneklinikken ved Sykehuset Telemark har en føde/barselavdeling og en gynekologisk seksjon. Kvinneklinikken har inngått avtale med fertilitetsavdelingen i Porsgrunn og gastrokirurgisk avdeling ved STHF vedr. utdanning av LIS.

Fødeavdelingen har ca. 1500 fødsler pr. år og håndterer risikofødsler og premature fra svangerskapsuke 28. I gynekologisk seksjon ble det i 2023 behandlet 919 døgnpasienter, det ble utført 1075 dagbehandlinger i egen dagkirurgisk enhet og 10760 polikliniske konsultasjoner.

Klinikken har en kombinert obstetrisk og gynekologisk poliklinikk lokalisert i Porsgrunn. Gynekologisk seksjon utfører alle standard gynekologiske operative prosedyrer både per laparotomi, per laparoskopi og innen inkontinens- og vaginalkirurgi. Det utføres også laparoskopiske, robotassisterte inngrep.

Avdelingen har 11 fast ansatte spesialister i fødselshjelp og kvinnesykdommer og 8-9 LIS-stillinger.

Avdelingen har todelt vakt med 1 LIS og 1 overlege i tilstedevakt. Utdanningsutvalget består av 1 overlege og 1 LIS.

Supervisjon og veiledning

STHF har fokus på supervisjon og veiledning av leger i spesialisering. I det daglige vil leger i spesialisering følges opp av fast ansatte spesialister som superviserer arbeidet. Loggføring av læringsaktiviteter gjøres i kompetanseportalen under de læringsmål som krever supervisjon av erfaren kollega.

Alle LIS får oppnevnt egen veileder så raskt som mulig og senest innen 2 uker etter ansettelse. Alle veiledere skal gjennomgå en formalisert veilederutdanning. Det legges opp til månedlige veiledningssamtaler mellom LIS og veileder. Veileder tar initiativ til første samtale. LIS har ansvar for å avtale påfølgende månedlige veiledningssamtaler. Det skal settes av tid i arbeidsplanen til veiledning.

Innholdet i veiledningen er:

- Hvordan følges utdanningsplanen?
 - ✓ progresjon og godkjenninger i kompetanseportalen
- Hvordan oppleves de faglige utfordringene?
- Oppnås praktiske ferdigheter?
- Hvordan benyttes fordypning og opplæring ved siden av klinisk virksomhet?
- Hvordan er samarbeidet med kollegaer?
- Hvordan opplever legen balansen mellom arbeid og privatliv?
- Refleksjon over egen rolle som lege.
- Støtte i vanskelige situasjoner.
- Annet.

Det er planlagt felles evaluering av hver LIS 2x per år for gjennomgang av oppnådde læringsmål samt vurdering av faglig progresjon. Tilbakemelding til LIS gis gjennom veileder.

Tilrettelegging for læringsaktiviteter og supervisjon

LIS blir fordelt til følgende funksjoner på dagtid:

- Føde/Barsel: LIS har ansvar på fødeavdeling med overlege/legespesialist som bakvakt. Visitt på barselavdeling ivaretas av enten LIS på akutt gyn. funksjon eller som en separat funksjon. Kompliserte barselpasienter rapporteres til overlege/legespesialist på føden.
- Akutt gyn. funksjon: ev. barselvisitt, tilsyn og ø-hjelp henvisninger. Overlege på føden eller gynekologisk avdeling er tilgjengelig for supervisjon.
- Operasjon/gynekologisk avdeling (visitt): Under supervisjon av overlege/legespesialist
- Dagkirurgi: Under supervisjon av overlege/legespesialist
- Poliklinikk: LIS med noe erfaring har egen poliklinikk med tilgang til overlege/legespesialist.
- Fordypning: Det er satt av fordypningsdager i arbeidsplanen. (150 timer/år). Fordypningsdager skal brukes til å oppnå teoretiske/praktiske læringsmål.

LIS vil på denne måten få fortløpende veiledning og supervisjon i arbeidet som utføres. I tillegg har LIS anledning til å ta opp spørsmål både på morgen- og ettermiddagsmøte. Det er satt av 1 time til ettermiddagsmøte (rapportmøte til påtroppende vaktteam) som gir rom for faglige diskusjoner og evt. fordypningstid.

I introduksjonsperioden får LIS følgevakt både på dagtid og i vakt med supervisjon av erfaren LIS.

Det er lagt opp til simuleringstrening for LIS i laparoskopiske ferdigheter med mulighet for supervisjon av overlege/legespesialist. Simulator er plassert lett tilgjengelig i avdelingen. Det er satt av egne dager med jordmor med spesialisert utdanning i ultralyd for å gjennomføre opplæring i rutineultralyd.

Det gjennomføres jevnlig felles simulering av akutt obstetriske hendelser, samt trening i obstetriske ferdigheter gjennom opplæringsprogrammet «trygge hender».

Det arrangeres årlig fagdag på føden.

Det arrangeres felles kirurgisk fagdag 2 ganger per år.

Teoretisk undervisning

Det gjennomføres fast teoretisk internundervisning 2 ganger 45 min. pr uke. Her settes det opp tema som kobles til ett eller flere læringsmål. Undervisningen gjennomføres både av overleger, leger i spesialisering og eksterne forelesere. I tillegg til internundervisning er det jevnlig møte med patologisk avdeling, ukentlig radiologimøte, og mulighet for å være med på MDT med Radiumhospitalet, perinatal møter og STAN møter i samarbeid med jordmødre, barneleger og nyfødtavdelingen. Det legges opp til ukentlig STAN undervisning. Det tilstrebes å arrangere en teoretisk multidisiplinær fagkveld en gang i året.

Til sammen oppfyller disse aktiviteter kravet på 70 timer intern undervisning per år.

Opplæring i forskning

Forskning og faglig utvikling er et høyt prioritert fokusområde, som gjenspeiles i måldokumenter fra Helse Sørøst, Sykehuset Telemark og Kirurgisk klinikk. STHF har en egen forskningsavdeling og vi ønsker å tilrettelegge for at både LIS og spesialister kan delta i forskningsprosjekter, herunder lokalt forankrede kliniske studier, multisenterstudier, kasuistikker, samt kvalitets- og forbedringsprosjekter. Kirurgisk klinikk søker gjennom ulike ordninger å tilrettelegge for dette, både gjennom egne midler samt søkbare forskningsmidler. LIS med interesse for eller som ønsker å lære mer om forskning evt. gjennomføre egne forskningsprosjekter, vil få lederstøtte i egen seksjon samt faglig støtte fra forskningsavdelingen. Forskningsavdelingen arrangerer ukentlige forskningsmøter hvor forskningsideer, prosjekter under planlegging og gjennomføring presenteres og diskuteres. Forskningsavdelingen vil kunne bistå med veilederstøtte for LIS i seksjonen. Rotasjon til OUS vil gi ytterligere mulighet for å knytte kontakter mot gynekologisk og/eller obstetrisk forskningsmiljø samt tilegne seg forskningskompetanse.

Ingen av seksjonens leger har pr. i dag akademisk kompetanse eller doktorgrad. Det er ingen pågående forskningsaktivitet i avdelingen, men vi samarbeider med andre avdelinger og deltar i forskningsprosjekter gjennom inkludering av pasienter. En studie om pasienters opplevelse med hjemmeabort er under planlegging i regi av psykolog tilknyttet STHF's forskningsavdeling. En eller flere av seksjonens LIS er tiltenkt en rolle i dette prosjektet. I tillegg til dette prosjektet har en overlege på gastrokirurgisk avdeling (som også er godkjent

spesialist i fødselshjelp og kvinnesykdommer) fått godkjent midler til en prosjekt som omhandler bekkenbunnsfunksjon hos kvinner som er operert for cancer recti.

Øvrige avdelinger som er aktuelle å samarbeide med når det gjelder forskningsprosjekter, er fertilitetsavdelingen og seksjon for medisinsk genetikk. Avdelingsleder ved fertilitetsavdelingen, Hans Ivar Hanevik, er gynekolog, har doktorgrad innen fertilitetsbehandling og viderefører sin forskningsaktivitet gjennom deltidsstilling på FHI.

Felles kompetansemodul

Felles kompetansemodul beskriver læringsmål som skal oppnås i alle spesialiteter. For LIS 2 og 3 inkluderer dette 24 læringsmål fordelt på områdene etikk, forebygging, forskningsforståelse, kommunikasjon, kunnskapshåndtering, kvalitet og pasientsikkerhet, lovverk, pasient- og brukermedvirkning, pasient- og pårørendeopplæring, samhandling, systemforståelse, organisasjonsutvikling og ledelse. Ved STHF er det et særskilt fokus på at alle leger i spesialisering får opplæring i forbedringsarbeid og kommunikasjon. HR avdelingen koordinerer arbeidet rundt felles kompetansemodul og har et undervisningsopplegg med noen heldag kurs og noen separate undervisningstimer.

Kontakt

For spørsmål om utdanning i faget, ta kontakt med Elske Hekman-Drost (elshek@sthf.no), seksjonsleder og utdanningsansvarlig overlege eller Eirik Eliassen (elei@sthf.no), stedfortreder og overlege.